

DOMOLJUB

Izbena vsaki četrtak. Cena mu je
3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za
Ameriko in druga tuj države 6 K.)
— Posamezne številke se prodajo
po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisnice pošljite: Uredništvu
„Domoljuba“, Ljubljana, Koparjeva
ulica. Karočina: reklarnice in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“,
— Ljubljana, Koparjeva ulica —

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1917.

Leto XXX.

Kmetijstvo pred cesarjem.

Dne 31. januarja so se prišli pokloniti cesarju in cesarici zastopniki vseh avstrijskih deželnih kulturnih svetov in kmetijskih družb. Govoril je v njihovem imenu predsednik dunajske kmetijske družbe baron Ehrenfels. Cesar mu je odgovoril tako-le:

„Veselo ganjenega srca sprejemam poklonitev avstrijskega kmetijstva. Z velikim zadovoljstvom slišim, da poklicani zastopniki zagotavljajo, kako se avstrijsko kmetijstvo popolnoma zaveda velikosti svojih, v sedanjem usodnem in težkem času posebno važnih nalog, in hvaležno se spominjam vseh tistih mož in žena, ki v prirojenem domoljubju, javni blagor pred očmi, žrtvujejo vso svojo moč obdelovanju drage domače grude in tako uspešno pomagajo, da se nesramni načrti naših sovražnikov, ki nas hočejo izstradati, onemogočijo.“

Velika vojska, ki jo bo moja neprijetno hrabra armada z božjo pomočjo dalje zmagovalno vodila, nas je naučila, kako velikega pomena je kmetijstvo za državo v vsem svojem obsegu in še bolj kakor doslej to sedaj spoznavamo in uvažujemo. Vojska je tudi tukaj, kakor v vseh drugih delokrogih proizvodnje pokazala, da je popoln uspeh zagamčen v neprestanem delu, ki ga vodi domoljubni zmisel za splošnost, in v tem, da se ustvari in izpopolni taka organizacija, ki odgovarja časovnim potrebam.

Delajte dalje v tem zmislu!

Prosim bogatega blagoslova iz nebes za naše tako drage domače poljane in zagotavljam vse kmetijstvo svoje očetovske milosti in ljubezni.

Za gorki pozdrav se Vam zahvaljujem iz celega srca.

Nesite to zahvalo vsem našim pridnim poljedelcem in izvrstnim poljedelskim gospodinjam, katerih toliko ima svoje moče in sinove v vojski. Povejte jim, da njihovo službo, ki jo izvršujejo z vstrajnim delom v ozadju za državo, popolnoma priznavam, da poznam njihov trud, in da so si lahko svesti moje vedne skrbnosti, kakor tudi hvaležnosti naše ljube domovine.“

Te cesarske besede ne smejo izginiti iz spomina. Z veseljem in zaupno vdanostjo naj jih čita in premišlja naš kmet in vsak njegov prijatelj, obenem naj pa pomni vsak kmečki neprijatelj, da ž njimi odbijemo vsak napad na kmetijski stan in njegov pomen za državo, od katerekoli strani naj pride.

Cesar ve, kaj dela kmečki stan v teh težkih časih. Dvakrat v svojem govoru izreka svojo zahvalo poljedelcem in gospodinjam, ki se trudijo, da poskrbe potrebnega živeža s svojim težkim delom armadi in vsemu ljudstvu. Naloge kmečkega stanu so vedno velike. Sedaj so pa posebno važne, ker se samo z vztrajnim poljedelskim delom more premagati najhujši sovražnik, namreč lakota in pomanjkanje živil. Dobro dene vsakemu kmečkemu prijatelju cesarjeva beseda, da ostane domovina hvaležna poljedelcem in njihovega stanu. Prišel bo čas, ko se bomo sklicevali na te besede, če bodo zopet prišli hujškači, ki bi hoteli naščuvati delavca, uradnika, in obrtnika proti kmetu. Povedali jim bomo, da je v veliki vojski priklila na dan resnica, da je vzajemno in skupno delo vseh stanov s kmečkim stanom potrebno, da se ohrani potrebni kruh in svoboda. Upamo, da se nikdo nikdar več ne bo predrznil vpričo teh neštevilnih dokazov neumornega truda in dela, ki ga je v

najtežavnejših časih sijajno izvrševal kmečki stan, očitati kmetu, da je odruh. Nikdar se tudi ne sme pozabiti spomin na kmečke žene, ki so v tem času storile mnogo več, nego se je moglo od njih kdaj pričakovati. Hvaležnost cele domovine razumemo pa zlasti v tem, da se bodo za kmečki stan ustanovile take razmere, da ne bo več dalje propadal. Med vojsko se je marsikateri kmet rešil dolgov. Naj ne pride nikdar čas, ki bi ga zopet pahnil v dolgove.

Cesar gleda v svojih besedah naprej, in hoče povedati, pod katerimi pogoji je mogoče ohraniti kmečki stan trden in zdrav na domači zemlji. Pravi namreč, da je popoln uspeh, pri vsakem proizvodnjem zajamčen v neprestanem delu, ki ga vodi zmisel za splošnost in pa v organizaciji, ki je primer na časovnim potrebam. Zlate besede za vse, zlasti za kmeta! Neprestano delo, to se pravi, neumorna pridnost je potrebna in sicer taka pridnost, ki je ne vodi samo grda sebičnost, ampak pridnost in delavnost, ki s tem, ko zase dela, misli in skrbi tudi za splošni blagor. Potem pa organizacija! Leta 1848 osvobodeni kmečki stan je zašel na rob propada, ker ni bil združen in zvezan med seboj. Šele potem, ko si je v krepkem združništvu in v stanovskih društvih ustvaril primerno organizacijo, si je zagotovil boljše čase. Kdor razdira kmečko organizacijo, kdor nima zmisla za vzajemnost, in za medsebojno zvezo kmečkega stanu, ta je sovražnik njegov. Če bi šlo po njegovem, bo kmet po vojski v 20 letih na slabšem, nego je bil pred 20 leti. Do tega pa priti ne sme, in do tega tudi prišlo ne bo, če bodo vsi poljedelci in njihovi prijatelji z vsemi silami skrbeli, da ostanejo za vsak čas v dejanju resnične zlate cesarjeve besede, s katerimi je pozdravil zbrano avstrijsko kmetijstvo.

Wilson in vojska.

Samo štirinajst dni je, kar smo pisali: Wilson in mir, in že moramo pisati: Wilson in vojska. Wilsonove besede so bile samo besede, lepe sicer in človekoljubne, a kaj naj so besede brez dejanj?

Wilson se je razhučil na Nemce, da so poostri podporno vojsko, in je pretrgal z njimi vse zveze. Vojske jim še ni napovedal, a utegne se zgoditi tudi to.

Reč je taka: Ko bi bil Wilson hotel malo pritiskniti, bi bil že davno mir. Samo reči bi moral: Dosti tega, Amerika ne bo več nikomur dajala denarja in streliva! In bil bi mir. Zakaj brez ameriškega streliva in denarja Rusija in Francija in tudi Anglija ne morejo nikamor. Hočeš ali nočeš bi bili morali sovražniki udariti v roko, ki jim jo je ponudil naš cesar, češ, čemu še preli-vanje krvi, saj vidimo, da ne kaže drugače, kakor da se sporazumemo in zopet sprijaznimo: z vojsko ni nič, poskusimo rajši s prijateljskim razgovorom, morda pa vendarle pojde. In gotovo bi bilo šlo. A Wilson ni prav nič takega rekel. Govoril je lepe besede o miru, naši sovražniki in njegovi prijatelji so pa dobro umeli, da so to le besede, ki se jim ni treba zanje nič brigati. Wilson jih je govoril samo zaradi lepšega, da bi se pred svetom postavil s svojo ljudomilostjo, ali pa da bi nas spravil v zadrego. Zato so sovražniki mirovno ponudbo našega in nemškega cesarja kratkoma zavrnil. Ne le to! Na vsa usta so povedali, da morajo prej Avstrijo razdejati, preden odlože orožje. In res so se začeli z vsemi silami pripravljati na nove napade pomladi, Amerika jim je pa naprej pošiljala orožje. Obenem so bolj in bolj zaprl vsa morja, da mi od nikoder ne bi dobili nobene pomoči, ne živeža, ne drugih potrebščin. V tem strašnem položaju je rekel nemški cesar našemu: Ne bo drugače, morali bomo porabiti zadnji pomoček, klin s klinom! Če oni nam zapirajo morja, jih zaprimo še mi njim! Če nas oni hočejo izstradati, jih izstradajmo še mi! Ali je to mogoče, ko naše ladje ne morejo na morja? Je mogoče, s čolni podmorniki. Mi imamo skupaj nekaj stotin podmorskih čolnov. Te lahko razpošljemo na vse kraje in ž njimi zapremo vsa morskota. Vsako ladjo, ki se približa, potopimo. Seveda je to trdo. Potopiti moramo vsako brez svarila in opomina. Sovražne ladje so sedaj vse oborožene; če jih opozorimo na naše čolne, bodo seveda udarile nanje in nam jih uničile. Trda je tudi za tiste države, ki niso z nami v vojski. Mi ne moremo šele spraševati, čigava je kaka ladja. Sovražne ladje izohesijo navadno tuje zastave in tako nikdar ne vemo, ali ni sovražna ladja, ki se bliža, in bo nas morda nenadoma napadla, ko bomo najmanj pričakovali. Mi moramo kratkoma vsako ladjo potopiti, pa naj bo čigaverkoli. Le par

čisto določenih potov lahko pustimo odprtih za nesovražne države. Naš cesar je vse dobro premislil in nazadnje je spoznal, da res ni mogoče drugače. Vojske mora biti konec. Sovražnik upa na pomlad. Če bi se mu pomladi posrečilo, kar bi se mu gotovo, bi zopet skušal vojsko zavleči za drugo leto, češ, če ne morem zmagati z orožjem, jih bom zmagal z lakoto. Tega mi nikdar ne moremo in ne smemo dopustiti. Mi moramo vojsko končati. Zato moramo udariti na suhem in na morju. Hudo bo to za vse, a trpljenja bo vsaj prej konec. Če se sovražnik ne bo upal z ladjami na morje, bo kmalu kmalu sam v največji stiski. Anglija ne bo dobila iz Kanade in Avstralije hrane, Francija ne iz Amerike streliva, Italija ne z Angleškega premoga za tovarne in železnice. Če se pa spuste na morje, jim bodo naši podmorniki vse potopili. Eno ali drugo — če se nam res posreči, da zastavimo vsa pota, bo poleti vojske gotovo konec. Tako si je mislil naš cesar in vdal se je sklepu nemškega cesarja, da se začne nova podmorska vojska — brez ozira, brez spraševanja in svarjenja, zoper vsako ladjo, ki se pokaže na morju. Cesarja sta to vsemu svetu naznanila: prvega februarja se ta vojska začne; pet dni naj bo še prostih, da se tiste ladje nesovražnih držav, ki so še na morju, lahko umaknejo; potem pa, kogar zalotimo, naj sam sebi pripiše; kdor noče škode, naj se ne spušta na morje!

Seveda je s tem tudi Amerika in nje trgovina zadeta. A ni pomagati. Wilson bi bil lahko pomagal, pa ni hotel. Sicer se pa nam Amerike ni posebno bati, če se spusti z nami v vojsko. Vojakov ne more pošiljati v Evropo, saj se za doma nima kaj prida, komaj da se upira Mehiki. Boji se pa tudi Japoncev, ki vedno preže, kdaj bodo Ameriki ugrabili filipinsko otočje in pa obenem se lepo udomačili na Kitajskem. Bojnih ladij pa Amerika tudi ne more pošiljati zoper nas, saj je videla dostikrat v tej vojski, kake ubožice so ladje velikanke, če se jim potihem približa podmorski čoln: eno torpedo spusti in ladja velikanke se pogrezne v strašne morske globine. Pravzaprav bo za naše sovražnike še izguba, da se je Amerika začela oboroževati. Orožje in strelivo, ki bi ga sicer pošiljala našim sovražnikom v Evropo, bo morala sedaj hraniti in kupičiti zase. In res se sliši, da ni Rusija tega dogodka prav nič vesela. Rusija ima doma malo tovarn za strelivo. Največ je morala dobivati iz Amerike in z Japonskega. Sedaj z Ameriko ne bo kaj, Japonska pa tudi Ameriki ne zaupa in se bo tudi sama oboroževala.

Če nas vse ne vara, se bliža svetovna vojska koncu. Pomladi se odloči. Upamo, da se bo odločila za nas. Bog daj in sreča junaška! Možje in fantje na bojiščih bodo morali še enkrat izkazati vso preskušeno hrabrost in moč, mi pa v zaledju bi prav storili, če bi zlasti sedaj veliko veliko molili. Zakaj

le prepričani bodimo: zadnje besede vojski bo imel Bog. Človek snuje, Bog boguje!

Pregled po svetu.

Kdaj bo sklican državni zbor? Vlada ima zdaj polno skrb s prehrano, pa tudi vprašanje glede premoga je čedalje bolj težavno; ni čuda, če se sklicanje parlamenta zavlačuje. Poučeni krogi vedo, da pridejo poslanci na Dunaj meseca maja toliko, da sprejmo cesarjave obljubo na ustavo in da se odobre važnejše naredbe, ki jih je ustvaril § 14. tekom treh let.

Izpremembe v dvornih službah. Avstrijski cesar je odvezal kneza Montenuova od službe prvega dvornega mojstra, in grofa Lanckoronskega od službe vrhovnega komornika, in imenoval princa Konrada Hohenlohe-Schillingsfürst svojim najvišjim dvornim mojstrom. Grof Berchtold je bil odvozan službe drugega vrhovnega dvornega mojstra in imenovan vrhovnim komornikom Njegovega Veličanstva. Baron pl. Schiessl je bil odvozan službe kabinetnega ravnatelja in urada reda zlatega runa in bil imenovan za dosmrtnega člana gosposke zbornice. Kabinetnim tajnikom in sekernim načelnikom Najvišje kabinete pisarne je bil imenovan in je bilo poverjeno vodstvo kabinetne pisarne dr. vitezu pl. Potzerju.

Sv. oče za mir. Stališče poglavarja sv. Cerkve je sila težavno; kljub temu papež Benedikt XV. kar nič ne miruje, da ne bi iskal potov, po katerih bi se moglo doseči zblizanje za mir. Vatikanska diplomacija dela sedaj sporazumno z veljavnimi osebami na Španskem, da se pripravlja pot za mir. V teh dneh so se izvršile že važne akcije, ki pa javnost o njih še ne piše.

V strahu. Napoved ostre podmorske vojne je vznemirila zlasti angleške velikaše. Kralj sam je nastopil v zbornici s času primernim prestolnim govorom, v katerem daje poguma angleški mornarici in šiba »brezobzirnost« Nemčije, ki si je upala nastopiti proti angleški izstradalni vojski. V odgovoru na prestolni govor je znani Asquith označil najnovejše nemško podjetje na morju kot politiko »neprikrite besnosti« in kot vojno napoved nevtralnosti. — Angleži skušajo sedaj vse trgovske ladje pritegniti k vojni mornarici; grade pa v naglici silno veliko novih ladij, da bi tako vsaj nekoliko nadomestili svoje velike dosedanje in prihodnje izgube. »Brez mornarice« — tako je govoril v zbornici Bonar Law, »bi mi in naši zavezniki ne mogli dobiti te vojne.« Pristavil je tudi: »Vsa znamenja govore za preobrat na korist zaveznikov«; v teh besedah je jasno izpovedal, da so zavezniki doslej odspodaj, četudi govore o svojih zmagah in taje uspehe Avstrije in Nemčije.

Podmorska vojska in nje posledice.

Amerika je sedaj na tehnici; ugibajo in premišlujejo, ali udari, ali bo samo ropotala na papirju. Socialisti se odločno protivi vojni; nekdanji prezident Taft zahteva, naj se takoj uvede splošna vojaška dolžnost; vladne odredbe pa pričajo, da se hoče Amerika pripraviti za sodelovanje v vojni. Vlada namerava uvesti cenzuro, poddržati ladjedelnice, tvornice streliva in orožja. — Amerika zdaj poizveduje, kaj poročajo druge nevtralne države. Bojevite ameriške možakarje je nekoliko osupnila izjava Mehike, ki hoče biti v slučaju vojske med Nemčijo in Ameriko nevtralna. Španski kralj se baje silno trudi, da prepreči novo vojsko. Drugi nevtralci hočejo podpirati vsako Wilsonovo delo, ne pa dela za vojsko. — Švica se ne bo pridružila Wilsonovemu nastopu, ter bo ostala odločno nevtralna. — Prav tako store tudi Danska, Skandinavske države, Nizozemska in Španija.

Diplomatske zveze med Avstrijo in Ameriko še niso pretrgane. Ameriška vlada se trudi, da bi se izognila razdor; vendar pa pišejo, da Wilson novega avstro-ogrškega poslanika Tarnowskega ni hotel sprejeti, ko mu je hotel izročiti poverilna pisma.

Te dni je bil potopljen ameriški parnik »Eaveston«; pri tem se je ponesrečil tudi en ameriški državljani. Nekateri smatrajo, da bodo ta slučaj sprejeli kot povod za napoved vojske. V New-Yorku je polno shodov, ki imajo namen, naj bi ljudsko glasovanje odločilo vojsko ali mir. Da se Amerika boji vojne napovedi, je pa vzrok Japonska, ki bi utegnila to zadrego porabiti in vodo napeljati na svoj mlin.

Če poseže Amerika v vojsko s svojo oboroženo močjo, bi mogla pomagati edinole na morju in doseči, da bi bilo angleško in francosko brodovje razbremenjeno.

Nevtralci so sedaj menda vsi izjavili, da varujejo tudi v bodoče svoje nevtralno stališče, kar je pač za Ameriko preresen migljaj, naj se ne prenaagli.

Kako napreduje poostrena podmorska vojna? V pristaniščih naših sovražnikov je delo nekako zastalo, ker se veliko ladij ni vrnilo, druge si pa ne upajo na plan. Mnogo mornarjev je brez službe, ker jih ne morejo pregovoriti, da bi se podajali na odprto morje in v nevarnost. Poročila naštevajo vsak dan nabroj potopljenih trgovskih ladij. Ves promet med Francijo in Anglijo je skoraj ustavljen; pošiljatev municije iz Amerike na Angleško je izostala. Nizozemska pristanišča so popolnoma zaprta. — Samo v prvem tednu nove podmorske vojne je bilo potopljenih toliko ladij, da znaša njih obseg čez 200.000 ton. 8. februarja so pogreznili v dno morja 35 parnikov; 6. in 7. febr. 27 ladij. Plovba iz Brazilije v Evropo je popol-

noma ustavljena. — V prvih dneh poostrene podmorske vojske je priplulo v angleška pristanišča 158 ladij manj, nego v istih dneh prejšnjega meseca. Ako nevtralci prekinejo vso vožnjo po morju, bi imeli kmalu konec vojske.

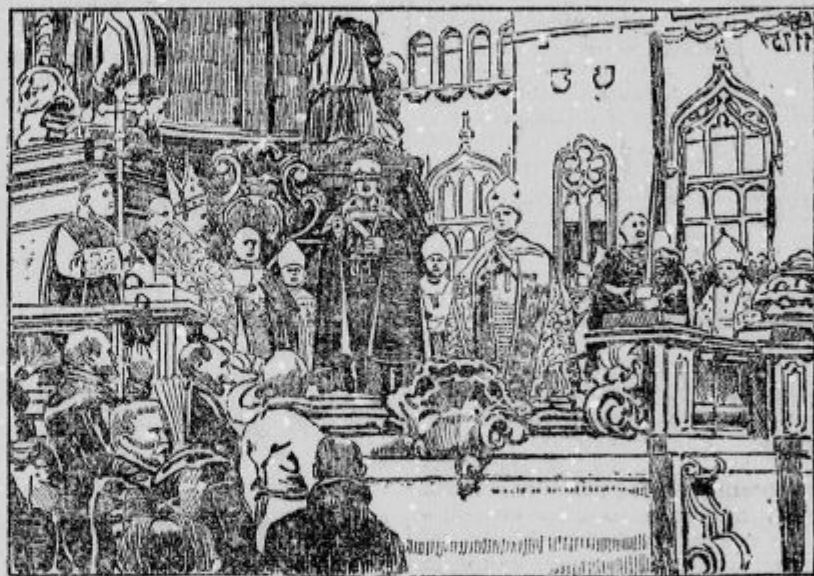

Svetovna vojska.

Uspešni napadi na Goriškem. — Bombni napad laških letalcev na Trst in okolico. — Na rusko-romunskem bojišču, kakor tudi na francoskem, le male praske. — V Macedoniji topniški boji. — Boji ob Tigrisu. — Podmorska vojska.

VOJSKA Z ITALIJO.

Uspešni boji na soški fronti. Na Goriškem več ali manj vedno grme topovi in metalci min tudi ne počivajo.

Kronanje cesarja Karla v Budimpešti.

Naša pehota je tudi ta teden uprizorila več uspešnih sunkov v italijanske postojanke. V nočnih napadih so osvojile naše čete nekaj sovražnih jarkov, prizadele Italijanom precej krvavih izgub in zajele 15 častnikov, 650 mož, 10 strojnih pušk, 2 metalca min in mnogo drugega vojnega materiala. Pri teh podjetjih sta se posebno odlikovala pehotna polka št. 85 in 87 in črnovojniki z Nižje Avstrijskega in Bukovine.

Za jarke, ki so jih priborile naše čete, so bili 10. februarja na nekaterih mestih ostri spopadi. Lahom je izpodletelo; izgubili so na Goriškem zopet 370 mož. Pri teh uspehih imajo glavne zasluge vojaki deželnoobrambnega polka št. 37.

Bombe na Trst. Italijanski letalci so se bili 10. februarja lotili Trsta ter metali bombe na mesto, dalje na Milje, na ladjedelnico sv. Roka in na vojaško bolnišnico na Opčinah.

Burjo bodo pomnili.. Na Krasu in na vsi italijanski fronti vlada hud mrz; burja hudo divja po kraških planotah in piha naravnost Italijanom v oči. Nekateri Italijani snega še nikdar videli niso, sedaj pa morajo v najhujšem mrazu, snegu in burji stati v strelskem jarku.

Tudi na koroški in tirolski fronti naši niso pustili sovražnika v miru. 4. februarja je udril oddelek lovskega bataljona št. 30. v italijansko postojanko pri prelazu Plöcken; ujel je enega častnika, 28 mož in zaplenil eno strojno puško in enega metalca min. Ko so naši lovci uničili sovražno postojanko so se vrnili s plenom nazaj.

VOJSKA Z RUSI IN ROMUNI.

Položaj. Vojni položaj na vsej velikanski rusko-romunski bojni fronti je ostal zadnji teden neizpremenjen. Silni mrz, led in sneg ovirajo večja podjetja. Pri Rigi so se boji ustavili. Pri Kirilibabi so oddelki lovskega bataljona

št. 26 udrili v sovražno postojanko, ubili 20 Rusov in zasuli sovražne jarke; Nemci so pa v zvezi z avstrijskimi četami priredili večji izpad pri reki Berezini. V Moldaviji se zavezniški zakupujejo v zmrazlo zemljo, mir na bojišču moti le tu in tam grom topov in metalcev min.

Nemško-avstrijski napad ob Berezini. Postojanke ob Berezini so zgrajene poleti vse v močvirju, pozimi pa v zmrznjeni zemlji in ledu. 6. februarja so zavezniške čete po izvrstni topniški pripravi, z veliko drznostjo udrle preko Berezine v ruske postojanke, odkoder so se vrnile z 2 častnikoma, 54 možmi, 9 metalci min, 2 strojnima puškama, s tremi sanmi za strojne puške in z drugim vojnim blagom. Krvave izgube sovražnika so bile izredno težke. Samo pred razdrto sovražno postojanko je ležalo nad 50 mrličev. Rusi so vsled tega napada prestrašeni bežali tudi iz postojank v ozadju.

Na francoskem in macedonskem bojišču nič takega, da bi zanimalo.

TURČIJA V VOJSKI.

Boji pri Tigrisu. Turško uradno poročilo naznanja, da so bili južno od reke Tigris 2. in 3. februarja zelo krvavi boji. Sovražnik je z artiljerijo začel obstreljevati turške postojanke nato je sledil turški protinapad, ki je ponekod vrgel sovražnika iz postojank, toda Angleži so iznova napadli in udarli celo v drugo turško postojanko. Ponovnemu srditemu napadu turške pehote se je nato posrečilo iztrgati dele izgubljenih postojank in odbiti nove angleške napade.

DOGODKI NA MORJU.

Poostrena podmorska vojska se je pričela s 1. februarjem. Vsa morja okrog Anglije, Francije in Italije sta osrednji državi zaprli s podmorskimi čolni. Okrog in okrog teh držav polagajo zavezn. podvodniki mine in preže na ladje, ki hočejo v sovražna pristanišča ali iz njih. Vsaka ladja sovražna in nevtralna, ki se vozi v določenih vodah okrog sovražnih držav je potopljena brez prejšnjega svarila, ako jo zaloti podmorski čoln. Podmorski čoln se niti ne prikaže ne. Torpedo nenadoma zadene sovražno ladjo, ki niti slutila ni, da pod morsko gladino preži nanjo najnevarnejši nasprotnik.

Tedenske novice.

Pri cesarju. Kranjski deželni predsednik Henrik grof Attems je bil sprejet 8. febr. pri cesarju v avdienci.

Umrli je 6. febr. dobrovski nadučitelj v p. g. Matija Rant. Med učiteljstvom imamo sedaj na Kranjskem veliko prav zglednih mož in gospodičen, a tako vzornih, vsestransko delavnih, občeprijutljivih je malo, kakor je bil pokojni gospod Matija. Dobrovčani bodo tem besedam gotovo radi pritrčili saj jih je velik del sam poučeval ne le v šoli, marveč je bil tudi drugače kot skrben in vesten organizator, svetovalec in dobrotnik vedno v prijateljski zvezi z njimi. Pokojnemu odličnemu vzor-možu, poštenjaku ter odkritemu katoličanu Bog daj večno plačilo v nebesih!

Zima nas trese. Takega pa še ne, tako so govorili ljudje preteklo soboto in nedeljo; škripalo in cvililo je zunaj na snegu in burji, da mlajši rod kaj takega ne pomni. Na prostem je kazal »mrazomer« 10. febr. do 25 stopinj Celzija. Voda zmrzuje, ptički se spuščajo plaho okrog vogalov na tla, ljudje se tišče pri peči; ubogi so tisti, ki pogrešajo gorkih pečij in gorkih jedi!

Celovski škof dr. Adam Hefter je izdal pastirski list, v katerem prosi koroško prebivalstvo milodarov v živih in za bečne sloje v Celovcu in Beljaku.

Koliko odleti... Upravništvo naših treh listov »Domoljuba«, »Slovenca« in

»Bogoljuba« je izdalo l. 1916 s a m o z a z n a m k e, ki so potrebne pri pošiljanju teh časopisov veliko svoto 103.924 kron. Letos bodo ti stroški še toliko večji, v kolikor so se tarife za pošiljanje zavojev zvišali, in kolikor je več naloga.

Zemeljsko silo potresa dne 29. jan. je najbolj čutila č a t e š k a občina, kjer je bil potres po trditvi prizadetih prič mnogo hujši nego l. 1895. v Ljubljani. Najbolj porušena je pa Krška vas, ker je bolj na mehkih tleh in ima več zidanih hiš. Po nekaterih vaseh v okraju so se zrušile vse peči. Ubogi ljudje so se stisnili skupaj po lesenih hišah, v prvi naglici so našli zavetja v hlevih in pod kozolci. Ko so domačini videli razdejanje v župnijski čateški cerkvi, je bilo mnogo zdihovanja in joka. Stiska bo tem večja, ker se bo težko začelo z novim delom.

Osební promet na železnicah je vsled sedanjih razmer in pomanjkanja premoga dokaj omejen. Tudi poštni zavoji se pretekli teden niso sprejemali in odpravili, zato je moral tudi »Domoljub« čakati tri dni, preden je dobil mesto in prostor na železnici. Naj blagovole cenj. naročniki te okoliščine vpoštevati, da ne bo nepotrebnih pritožb in reklamacij. Pri upravništvu je bilo pravočasno vse urejeno in pripravljeno. Ako pa višje sile posežejo vmes, ni drugače, kakor da se potrpi.

Če bi se omeščali... Izvedenci so dognali, da imajo tam na Ogrskem do nove žetve dovolj živil, pri nas pa taka stiska. Morda se Ogrji omeščajo, kadar bodo ponudbe za živila dovolj visoke.

Gestna železnica v Pragi je dne 8. februarja prenehala voziti, ker ni premoga. — Dunajsko vseučilišče je iz istega vzroka zatvorjeno do 21. febr.

Vojaške novice.

Pozdrave pošiljajo iz strelskih zakopov tovariši vojaki, ki so znešeni iz vseh vetrov, pa se le dobro razumejo med seboj. V imenu celega oddelka Jan. Mikec, Alojzij Makše, Ivan Mesarič. Upajo na skorajšnje svidenje po srečno končani vojski. — Od polka »Cesarjevič« pozdravlja v tirolskem mrazu vsa slovenska dekleta in neveste, ki upajo na drugi predpust: Korp. Iskra Josip, poddes. Tomazin, četov. Marolt Pepi, desetn. Znoj Fr., korp. Martinček Hafner. — Vse znanke pozdravljajo Martin Božič, Josip Bolčič (pri 27. pp.).

Padel je edini sin Marije Jerman iz Ločna pri Novem mestu. Ranjen je bil v pljuča na italijanskem bojišču ter umrl v bolnišnici na Ogrskem. Mati in oče sta v Ameriki.

S tirolske fronte. Toplomer (mrazomer) je zdrknil do 24 stopinj pod ničlo. Razpoloženje med četami še ni slabo. Prirastek v bolnišnicah je manjši kakor v najbolj gorkih mesecih. Plazov se zaenkrat ni bati. Snega je v višinah 2000 m do 5 metrov, na 3000 m visokih vrhovih pa 9 metrov.

† **Veliki admiral Haus.** Avstro-ogrsko mornarico je zadela izredna izguba: umrl je nje odlični poveljnik admiral Anton Haus za pljučnico dne 3. febr. Pokojnega poveljnika naše mornarice slave kot izbornega veščaka, ki je bila Avstrija po pravici nanj ponosna, ponosni pa tudi mi Slovenci, kajti ta veliki mož je bil sin slovenskih staršev, rojen v Tolminu l. 1851., pa je svoj materni jezik tudi vedno ljubil ter se ga je rad posluževal v občevarju s svojimi slovenskimi znanci. Za poveljnika je bil imenovan šele l. 1913. Dosegel je prvi čast »velikega admirala« v priznanje velikih zaslug, ki si jih je pridobil za bojno sposobnost in spretno vodstvo naše — v primeri z drugimi — manjše mornarice. Rajni admiral je bil ljubljene s svojih pomorščakov; vedel je, da sta Slovenec in Hrvat naravna čuvaja avstrijskega Primorja, zato se je zanje zavzemal in si pridobil pri njih neomajno zaupanje. Bil je mil in ljubezniv do vsakega, a strog in natančen v službi. — Za naslednika mu je imenovan viceadmiral Maksimiljan Njegovan, ki je rodom Hrvat.

K pogrebu velikega admirala Hausa je prišel cesar Karel sam. Spremljali so ga v Pulj maršal nadvojvoda Friderik, maršal baron Hötendorff, generalni polkovnik Borevič in tržaški cesarski namestnik baron Fries-Skene. V Pulju so se zbrali k pogrebu poleg drugih dostojanstvenikov admiral nadvojvoda Karel Štefan, zastopnik cesarja Viljema, vojni minister Krobatin, domobranski minister baron Georgi i. dr. Ko so položili krsto v grob, je pristopil cesar in tudi sam vrgel nekaj prsti v grob.

Odlikovanja. Vojni kurat g. Leopold Turšič je prejel pohvalno priznanje — »signum laudis«, svetinjo, ki jo dobivajo častniki za hrabro obnašanje. — Po bojih ob Dardanelah je bilo odlikovanih čez 50 Slovencev samo pri enem havbičnem oddelku. Prejeli so otomansko odliko železnega polmesca.

Za domovino. Padel je 6. decembra na italijanskem bojišču 19letni mladenič Janez Klemenčič iz Doba na Dolenjskem. Njegov starejši brat Jožef se pogreša že od početka vojske, drugi brat Tone je v ruskem ujetništvu; zato je smrt blagega mladeniča Janeza močno zadela vse domače, osobito pa starše.

Povsod se najdemo. Vojna pošta 510. 2. feb. 1917. Bil sem pridržen k drugemu oddelku. Želel sem poizvedeti, če se nahaja kaj Slovencev tu. Ko pride človek v drugo mesto, je nekako boječ ter se zlasti prve dni ne spušča rad v pogovore. Toda jaz bi vendar le rad izvedel, če se nahaja kak domačin pri oddelku ali ne. Ni mi bilo treba niti vprašati. »Domoljub« mi je kmalu poiskal znanke. Po »povelju« stopi k meni desetnik enoletni prostovoljec in me vpraša, če sem Slovenec. — »Da! Slovenec z dušo in telesom!« sem mu odgovoril. — »Oprostite,« mi je rekel, »zgoraj v naši sobi imate »Domoljuba«. Slučajno smo ga v pisarni zagledali in smo ga potem v našo sobo, kjer smo skoraj sami Slovenci, odnesli. Pridite po večerji!« Zavoj od doma, pa naj bi bil še tako velik, me ne bi tako razveselil, kakor ta »Domoljub«. Tisti večer smo sedeli vsi Slo-

venci pri oddelku v oni sobi in eden nam je glasno bral iz »Domoljuba«. Prebrali smo ga na ta način vsega, od prve do zadnje črke. Za resnimi odstavki smo še mi kaj modrovali, novice smo z vso pozornostjo poslušali, pa tudi kratkočasne odstavke prav porabili. Ko smo ga prebrali, smo rekli: »Ko bi že skoro prihodnja številka prišla!«

Jos. G.

Zopet doma. Z ruskega ujetništva se je po izmenjavi vrnil na svoj dom (Spodnje Hlapje, Sv. Jakob v Slov. goricah na Štaj.) invalid Dominik Gornik, ki piše:

Meni ne dá vest, da ne bi izvršil naročila Petra Prebila, ki je bil z menoj v ujetništvu. Lani v juniju sem bil izmenjan kot invalid. Izročiti bi moral staršem + tovariša Petra Prebila razne pisarje, pa nisem mogel, ker so mi na meji vse odvzeli in pobrali tudi naslove mojih tovarišev. Zato pa hočem v »Domoljubu«, ki je znan in razširjen po vsej Sloveniji, nekatere reči opisati.

† Peter Prebil je bil dve leti v Ameriki. L. 1914. meseca maja je dobil od doma veselo sporočilo, da bo njegov brat mel slubešno novo sv. mašo. Peter se je vrnil iz Amerike. Takrat je pa izbruhnila svetovna vojna; tudi on je šel k 17. pp. in se je vojskoval na ruskem bojišču, kjer je bil zadet od granate. Nezvestnega so ujeli ruski vojaki. Jaz sem se pripeljal od turške meje kot ujetnik v Omsk na Ruskem, kjer sva se s Petrom našla in postala najboljša prijatelja. Eno leto sva bila skupaj v bolnišnici. Začetkom l. 1915. se mu je rana zacelila, a nato so ga operirali na vratu. Tudi to se je posrečilo; božjast ga je pa nadlegovala tako, da ga je na teden po tri- do štirikrat vrgla. Kolikokrat sem ga rešil, da mi obležal. Revez je imel hudo trpljenje; klical me je ponoči, ko ga je bolezen napadla. Kmalu nato mi pove, da bo tudi smel iti domov, naroči mi, naj povem njegovim staršem. Nato se je preselil v drugo bolnišnico. Nekaj časa sem še dobival poročila od njega; kar naenkrat mi pa pove neki Nemec, da je Peter umrl. Pravi: »Klical te je še po imenu, potem je pa izdihnil.«

Vsepovsod smo ga radi imeli, a tudi Bog ga je ljubil in poklical v boljšo domovino.

Italijansko vojno posojilo. Dne 5. feb. so jeji podpisavati na Laškem 4. vojno posojilo. Doslej so številke še majhne. Izšel je poziv na vse Italijane, živeče v inozemstvu, naj se udeležijo z znatnimi vsotami novega posojila.

Draginja narašča tudi na Laškem. Ker so tovarne ladje izostale in se je promet po morju omejil, so poskočile cene živil v Milanu, Genovi, Florenci in drugod za 25 odstotkov. — V Petrogradu so bile demonstracije zaradi pomanjkanja živil; izgreduniki so plenili po trgovinah. Vojaki niso hoteli streljati, zato jih je bilo obsojenih 150 na smrt; car jih je pomilostil na izgon v Sibirijo. — Občutna draginja je nastala tudi v Ameriki, kjer stane 1 krompir 8 vinarjev našega denarja.

Blokada Grčije je odpravljena; v pristaniščih izkladajo žito.

Tudi to Francozov ne bo rešilo. V francoski poslaniški zbornici so s 387. proti 152. glasovom sprejeli predlog, da se

duhovniki, ki so službovali doslej pri sanitetskih oddelkih, uvrste v vse oddelke in tudi v bojne vrste.

V pasti. Tisti poslanci, generali in politiki sporazuma, ki so sedaj na petrogradskem posvetovanju, se ne bodo mogli vrniti nazaj, ker ni varno zaradi poostrene podmorske vojne. Kdo bo sedaj izvršil njih sklepe o pomladanski ofenzivi?!

Skrivnostni sovražniki. Poročajo, da se je zgodilo početkom februarja veliko nesreč v angleških pristaniščih, kakor tudi v delavnicah na suhem. Več vojnih ladij je baje šlo v zrak. V delavnicah za strelivo je bilo več eksplozij. Kdo je vse to povzročil, tega ne dajo v javnost.

Napad na mesto Brügge. Skupina angleških letal je obmetavala belgijsko mesto Brügge. Zadeta je bila neka šola. Mrtvih 60 belgijskih otrok in ena učiteljica.

Premog v ognju. V Irkucku na sibirski železnici ob Bajkalskem jezeru gore že več dni ogromne zaloge premoga. Ker je voda zmraznjena, je gašenje onemogočeno. Ves premog je bil vreden do 30 milijonov rubljev.

Vojni dobički. Nedavno je prišla k nekemu dunajskemu zlatarju lepo napravljena gospa ter si ogledala biserni okrasek za vrat, ki ga je zlatar cenil na 70.000 K. Ne da bi se kaj pogajala, je izjavila gospa, da hoče okrasek kupiti. Zlatar je bil nekoliko v zadregi ter ni prav zaupal, zato je vprašal, pod katerim imenom in v kateri hotel hoče dragocenost poslati. Gospa pa pravi: »O ni potreba, bom kar s seboj vzela.« — Nato odpre denarnico ter našteje 70 tisočakov. — To store vojni dobički!

Razne novice.

Goriški deželni odbor ima sedaj svoje uradne prostore v občinskem poslopiju dunajske mestne občine. Josefstadt, VIII., Schlesingerplatz 2.

Nesreča na Dunaju. Na dunajski cestni železnici (na Margaretarici) je zavozil voz elekt. cestne železnice v nek drug voz, ki je pridrčal od druge smeri in ga prerezal; pri tem je bilo ranjenih 38 oseb, ena ženska mrtva.

Strelji v ogrski zbornici. Med sejo dne 7. februarja je na galeriji nekdo trikrat streljal v dvorano; zadet ni bil nihče. Mož, ki je imel revolver, se je dal mirno prijeti. Bil je vinjen; pri zaslišavanju je izjavil, da ne ve, čemu je streljal.

Kje je blago? Na kolodvoru v Budimpešti je zaplenila policija 12 vagonov mila, ki je last tovarnarja Izraela Pollaka. Ta možakar si je napravil med to vojsko že več milijonov premoženja. Zaloge mila je hotel spraviti v skladišča in čakati, da bi bila še večja zadržega.

Riž v domačiji. Minister Höfer se trudi, da bi se začelo pridelovanje riža na domačih tleh. Vpoštev bi prišle nekatere močvirnatke pokrajine v Hercegovini ob izlivu Neretve, na Gackem polju in v krajih Albanije, kjer je dovolj milo in ugodno

podnebje. Tudi v Istri bi se dobilo nekaj polja za ta namen.

Poljski denar. Deželna hranilnica v Varšavi bo izdala v kratkem poljske bankovce in poljske marke, ki bodo po veljavi popolnoma enake nemškim markam; za poljske bankovce bo garantirala nemška vlada.

Izuredi v Parizu. V delavskih okrajih Pariza so bili veliki nemiri. Ljudje so plenili po premogovnih skladiščih. Istodobno so pa preplavili vse mesto z letaki: »Izsilite mir!«

Morje zamrznjeno. Med Švedsko in Dansko je morje povečini zamrznjeno, deloma pa pokrito s silovitimi ploščami ledu. Večina pristanišč je z ledom blokirana, ladje tleče v ledenih oklopih. Prav tako je tudi na norveškem obrežju.

Strašen potres. Dne 30. januarja je bil v severnem delu vzhodne Azije strahovit potres, ki je opustošil mnogo krajev; polotok Kamčatka je deloma izgubil v morje. Na Kamčatki (severno od Japonske) je bilo okoli 20.000 prebivalcev.

Dopisi.

Smlednik. Umrla je 4. februarja 1917 gospa Jera Jereb, hišna posestnica v Hrašah št. 29 pri Smledniku, v visoki starosti 76 let. Bila je vzor vestne, skrbne in poštene gospodinjice, ki je v krščanskem duhu vzgajala svoje otroke. Naj bi bilo veselo njeno svidenje s sinovi, ki so že pred njo umrli. Naj sedaj v rajskih višavah uživa tiho srečo, katere ji je revna zemlja nudila le malo!

V Horjulju pri Vrhanki je prestopil v nedeljo, dne 4. februarja, v katoliško Cerkev 27letni vojak Turek Meho Jusič, rojen v Čelici v Bosni. Vred izredne rasklonjenosti kornega trenskega poveljnika g. majorja Karla Eder ga je g. P. Ivan Pristov, duhovnik družbe Jezusove, več mesecev poučeval v resničnih katoliške vere. Ko so se napoved od c. kr. 5. armadnega poveljstva, c. kr. okrajnega glavarstva in vojnega vikariata izposlovale vse v to svrhu potrebne listine, se je mogla izredna slovesnost izvršiti v nabito polni župnijski cerkvi ob navzočnosti številnega vojništva, domačih in tujih občanov. Vprito dveh gg. častnikov, g. vojnega kurata Hollanda, domačega župnika g. Jos. Pristova je izpreobrnjenec glasno in pogumno izpovedal sv. vero. Nato ga je slovesno krestil g. P. Ivan Pristov. Za botra mu je bil g. major Karel Eder. Vsi navzoči so globoko ganjeni sledili posameznim točkam slovesno se vršečega cerkvenega obreda, ki si ga bodo gotovo vsi ohranili v trajnem spominu. Na posebno željo izpreobrnjenca mu je presvetli gosp. knezoškof ljubljarski podelil še zakrament sv. birme 8. februarja. Dal Bog, da v pravi katoliški veri vztraja do konca!

Stara Loka (okolica). Predpustni dnevi se bližajo koncu. Izrek: »Predpustom so zrele neveste, v postu pa dobre preste«, nima več veljave; utihnil je pred kruto silo vojne. Neveste in preste je spravil s poti svetovni požar; dočim so zadnje popolnoma izginile iz prometa, čakajo prve vztrajno boljše čase. Čemu ne? ... Kako je pri nas? — Imamo precej snega z običajnim mrazom; imamo vse vojne naloge, ki jih zahteva čast, obstoj naše domovine Avstrije. Da se tej v prilog moramo odpovedati marsikateri ugodnosti, ni treba omenjati. Zadnji nabori so vzeli zopet več delavnih fantov. Kako se letos izgotovijo vsa poljska dela, prepustimo usodi. Čemu že prej skrb? Z nestrpnostjo pričakujemo vsi goloba z oljčno vejico miru. Da, miru. — Vse molči: glas zvonov, ko jih ni, petje mladine, ko je ni, žgolenje ptic, ko je zima. Le črni krokro kroži nad nami ter z raskavim glasom hrešči in kliče — morda smrt sebi, morda — nam? Kdo ve? Vse čaka nekaj velikega. Morda nam donese bližnja pomlad s cvetjem obenem tudi mir in srečo.

Otalčke novice. Vojska nam je pobrala najboljše gospodarje. V zadnjem času je padel junaške smrti za domovino, zadet od mine na italijanskem bojišču pri Bovcu Franc Bašelj, gospodar iz spoštovane, ugledne družine v Gor. Jaznah. Za njim žaluje mlada vdova, nedolžni sinček, oče in sestre. Blag spomin vrlemu možu, preostale pa tolaži ljubi Bog! — Vseh je čez 200 na vojski iz naše duhovnije. Umrlo jih je že za domovino 16; pogrešanih je okoli 20, v ujetništvu jih združuje 30. — Od devetih zvonov smo jih 8 darovali domovini. Težko smo se ločili od njih. Bolj priletni žalujejo, ker ne upajo, da bi še kdaj slišali mile glasove domačih zvonov. — Zima je pri nas sedaj zelo ostra. Sneg je napravil precej škodo pri sadnem drevju. Krčme so večinoma zmrznile, pa ne vsled mraza, ampak vsled predrage kapljice, ker ni polovice dobička. Abstinenca se širi in z njo se obetajo ljudstvu boljši časi. — Tukajšnja kmečka hranilnica in posojilnica izborna napreduje. V letu 1916. je imela 250.000 K prometa. — Ustanovljena je bila 7. avgusta 1916 z zelo omejenim okolišem, Otaležom in Novo Oslico na Kranjskem. Vanjo se iztekajo večinoma le domači prihranki. Ljudstvo se uči o pravem času varčevati za stare zobe. Vojnega posojila je podpisala naša zadruga 40.000 K. Dolgovi so večinoma poravnani: kdor jih sedaj ne bo pokrtil, ko je denarja kot mane v puščavi, ta jih ne bo nikoli več. — Izkušeni poljedelci prorokujejo v nastopnem letu obilo zrna, a manj piče. — Nekatera dekleta so nameravala v Ameriko (po kaj, ne vemo), a prišla so le do Cerklja, odkoder jih je veter vrnil. — V Marijini družbi je zdaj 63 deklet; ena je med letom 1916 umrla, tri so bile izbrisane. Počasi tudi mladi rod izpregleduje in marsikateri se spamejuje; kdor pa preveč za svetom drvi in se vojakom obesa, le prehitro obleži ker prezgodaj opeša.

Iz Istre. Nadejali smo se, da bo zima brez snega in mraza, pa smo se varali. Prihala je burja, sneg je nosilo, da je bilo strah izpod strehe iti. Dne 28. januarja je bil tak mraz, da je zmrznil kovač Luka Urh (Gržon) iz Pregraja. Šel je iz Podgrada čez Javorje domov in je na potu omagel; drugi dan so ga našli zmrznjenega blizu vasi Hujce. Tudi pošta iz Kozine je par dni izostala. Nekaterim je tudi krompir zmrznil. V tem mrzlem vremenu morajo ljudje v Podgrad po živžev. Pa večkrat gredo praznih rok domov. Veliko uslug bi napravili ljudem, če bi vsaj v oddaljenih vaseh imeli zase aprovizacijo. — Gibanje ljudstva v županiji Brezovica 1. 1916. Rojenih je bilo 41 otrok, največ v vasi Hrpelje. Umrlo jih je 7. Mrtvih je 51, 22 moških in 29 ženskih. Nad 80 let starih je umrlo 10 oseb. Nepričakovano so umrli 3. Poročeni so bili 4 pari, 2 ovčevla. — Ubit je bil decembra 1916 Jožef Kufec, deseterik pri črnovojniški straži v Hrpeljah, doma iz Brezovice, po poklicu krznar. Zapušta ženo in tri majhne otročice. — Na Gradiscu je bil 20. januarja umorjen 68letni Janez Kranjc. Našli so ga 30 korakov od vasi šele drugi dan popoldne. Dobil je osem ran, med temi tri smrtonosne. Orožniki pridno iščejo morilca, a doslej brez uspeha. — Iz občine Materija so bili v preteklih letih odlikovani sledeči vojaki: Korp. Janez Mahne; dobil je bronasto hrabrostno svetlinjo in železni zaslužni križec k hrabrostni svetlinji zaradi junaškega vedenja pred sovražnikom; Janez Magica bronasto hrabrostno svetlinjo; Gerdevič Anton bronasto hrabrostno svetlinjo; Fr. Hrvatini, trenki vojak, bronasto hrabrostno svetlinjo; Franc Debeljak, deseterik pri pionirjih, srebrno hrabrostno svetlinjo druge vrste; Jan. Gerželj, bronasto hrabrostno svetlinjo; Černetič Anton iz Brezovega brda srebrno hrabrostno svetlinjo druge vrste; Cetin Janez iz Kovčic, deseterik, bronasto hrabrostno svetlinjo; Ferdinand baron Marenzi iz Odoline, stotnik pri tirolskih strelich, vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo. Žal, da je plemeniti mož kmalu po odlikovanju dal za cesarja življenje na južni fronti. — Na občino je prišel razglas upravnice komisije za Istro, kjer se ukazuje pobiranje dobrovoljnih darov v obliki za ravne begunce, kar se bo tudi storilo in je upati, da bodo ljudje dali od svojega ubožstva, kar bodo mogli. Sicer pa se je radožarnost že izkazala preteklo leto, ko so članice Marijine družbe nabrale več zavojev obleke za begunce. — Kaj bo z obutvijo? Usnje je po 80 do 90 K kilogram, a še tega malo. Pomanjkanje se vidi zlasti v šoli in cerkvi, ko otrok ni. Enako občutno je pomanjkanje sena in slame za živino ter krompirja za ljudi. To se čuti posebno v doletih Istri in zlasti okoli Kopra in Trsta. Bog daj kmalu mir!

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barle.)

Bojišče, 4. februarja 1916.

Minuli teden smo za spremembo malo »razžalili« iz postojanke v rezervo v neko gališko vasico, od tam v drugo, in od tam v neki gozd v brigadno rezervo, kjer se sedaj nahajam. Ležimo v sredini velikega gozda v lepi dolinici, skozi katero žubori bister potoček. Seveda smo se že prvi dan zakopali v zemljo kakor krti. Da bi bilo poleti, pa bi bilo morda še lepó v gozdu: majhen potoček, na obeh bregovih polno cvetlic, okrog in okrog vse zeleno, žvrgolenje ptičic po drevju itd. itd. Tako pa sneg, led, mraz, zima! Zima je naravnost neznosna! Dogodilo se je, da je vojak, ki je bil četrť ure na prostem, ozebel in so ga odnesli na obvezovališče. Zgodi se, da vojak zgrabi puško, pa je ne more izpustiti, ker je reka primrzla na železo. Da se človek le pokaže na prostem, pa vse zmrzne na njem: čevlji, suknja, rokavice, brki, brada, lasje. Ušesa zmrznejo, da bi jih lahko odlomil, nog pa pogosto cel dan ne čutim. — Pa smo kljub vsemu še dosti pri korajžji; včasih celo malo zaigramo in zapojemo, da ne pozabimo — na predpust.

Tičimo po naših podzemeljskih jamah, kakor gozdine miši. Sedimo okrog železnih peči, da se malo ogrejemo; navadno nam je ob eni strani vroče, po drugi nas pa zebe. Ponoči se seveda ne sleče nihče; oblečen, kakor je, se vsakdo zavije v tanko erarično odejo, vrže po sebi suknjo in — šklepetaje z zobmi od mraza — zaspi, kajti narava kljub mrazu zahteva svoje. — Želimo si, da pridemo kmalu zopet v linijo; tam imamo vsaj poštena kritja; rezervna kritja so pa zmeraj bolj tako...! — Vsakdo obeta, da ne bo doma nikdar več zabavaljal čez hudo zimo! Jaz tudi ne! —

Z ledenih višin.

Minila je temna, viharina noč. Pozdravilo nas je mrzlo jutro. Sonce je jelo sipati prve pramene preko tirolskih gor. Doline so bile nabasane z gosto meglo, le najvišji vrhovi so ponosno dvigali svoje bele glave proti nebu. Pogled nanje je bil prekrasen. Jaz in tovariši sva stala zavita v kožuhe na straži; dasi smo takih jutranjih prizorov že vajeni, sva vendarle z veseljem občudovala krasoto narave in gledala v božje sonce, ki je že mesec dni zakrivalo svoj svetli obraz. Po dolinah je večkrat sijalo sonce, tukaj na skoraj 3000 metrov visoki pečini se pa pojajo mrzli vetrovi, ki neprestano sipljejo ledeni sneg, dasi je še dosti prejšnjega, in sicer tako starega, da bi bil dober za vsako zdravilo. Če bi dragi čitatelj pogledal v snežene predore, kjer stojé naše barake, bi za trenutek kar osunil. Na steni visi mala svetilka, ki razsvetljuje sobico noč in dan. V kotu stoji mizica, zraven nje železna pečica, ob strani »pričene«, na njih pa sami mladi fantje, ki svoj prosti čas prav pridno porabljajo: Eden piše, drugi bere, tretji puši iz pipe, četrti

obira s slastjo četudi star komis; drugi zopet obrača — srajco in vlačí iz nje šesterokrake živalice ter jih kruto in brez vsega orožja mori. Tako je naše življenje v odmoru. Pogovarjamo se prav podomače, čeravno nas je veter znesel skupaj iz vseh krajev in govorimo petero jezikov. Hrano nam vozijo po železnih žicah; ako bi te naprave ne imeli, bi bilo žalostno. Straža je težka, pa se že prebije; potem pa zopet na gorko, saj v pečici vedno prasketa in se večkrat kuha sladni čaj.

Tako živimo tukaj od sveta ločeni, kakor puščavniki; tolažimo se s tem, da nam je kmalu pričakovati boljših dni.

Kaj pa počne sosed? — utegneš vprašati. Odkrito povem, da se mi dostikrat bolj hudo godi kot nam, kajti Lah ima svoje postojanke bolj po dolinah in se nanj večkrat vsipljejo veliki plazovi, tako da mu zasujejo vse postojanke. Včasih zaropota tudi strojnica, kakor n. pr. danes ponoči. Stal sem na straži, poleg mene je bil moj tovariš s strojnico. Kar zasliši pred seboj lahko korakanje. Zavpije: »Halt! Wer da?« Namesto »vojnege klica« je zabrizgnilo, da nama je šlo skozi ušesa. Mi smo takih živžgov že vajeni. Strojica zaropoe. Zjutraj smo našli pred seboj lepega divjega kozla, ki ima prav dobro meso in gorko kožo.

Srčne pozdrave pošiljamo slovenski fantje dragim staršem, bratom, sestram, čitateljem, Slovcem in Slovenkam: cesarski lovcem i Lavrič Jož., Božič Al., Št. Vid; Zbom Leopold in Juren Ivan (Prim.); Ostanek Ivan, Čatež; Perne Franc, Gorenjsko; Ziber Matija, Raka; Štempihar Martin, Dole pri Litiji; Verjuck Jožef, Staj.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Žetev. Do žetve je še daleč, ko bo novi božji blagoslov, kakor upamo, odpomogel pomanjkanju. V nekaterih daljnih deželah tudi zdaj žanjejo. Na zemlji prav za prav žetev nikdar ne neha. Januarja imajo žetev v Argentini in v celi južni Ameriki ter v Avstraliji; februarja v Indiji in gor. Egiptu; marca v spod. Egiptu; aprila v Mali Aziji, Cipru, Perziji, Mehiki, in Kubi; maja v notranji Aziji, na Kitajskem, Japonskem, v Arabiji, Alžiru, Maroku, Teksasu in Floridi; junija na Balkanu, na Ogrskem, južnem Ruskem, Španskem, Portugalskem, juž. Francoskem, Laškem, v Kaliforniji in drugih državah Amerike; julija pri nas, na Nemškem, v Švici, Belgiji, Holandskem, severnem Francoskem in v vzhodnem delu Sev. Amerike; avgusta na Angleškem, Danskem in Srednji Ruski; septembra na Švedskem, Norveškem in severnem Ruskem; oktobra na Škotskem; novembra v Peru in Transvalu; decembra v zahodni Indiji in delu Avstralije. — V Argentini, kjer sedaj žanjejo, je prav slaba letina. Vlada je določila za izvoz pšenice posebno carino, za 1 q 40 centavos — do 9 K. V Kanadi niso mogli teseni zaradi hude suše zadostno sejati. Po vladnih poročilih je

bilo le v Ontario do 31. oktobra za 20%; v drugih krajih za 19% manj obsejanega.

Tudi na Angleškem in Francoskem so na tankem. Se na Angleškem so se začeli bati, da bi jim kruha zmanjkalo. Minister je priporočil, da bi se vsak zadovoljil na teden s 4 funti kruha, 2 funtoma moke in $\frac{3}{4}$ funta sladkorja. Angleški funt je 456 g, torej bi dobil vsak na teden 1 kg 824 g kruha, 912 g moke in tretjino kg sladkorja, na mesec sladkorja 13 kg. Francozom pa bolj trda prede za sladkor. Tam so določili na osebo le 700 g na mesec. Pri nas za naprej 750 g. Francoski poljedelski minister je obljubil, da bo dal pomladi kmetiskim vojakom kolikor mogoče veliko dopusta. Sicer pa tudi tam britko čutijo vojsko. Žito ima najvišje cene: ječmen 1 stot 31 fr., ko je zdaj veljal v prosti kupčiji 41—4375; rž 30 fr. Kmetje so zelo nevoljni, ker so se v istem času določile najvišje cene za žito, ko so se delavcem po tovarnah zvišale plače. Na ta način se dobre moči naravnost silijo, da zapustijo težko delo na kmetih. Kmet ne more izhajati, če se njegovo žito tako poceni plačuje. Umetnih gnojil zelo primanjkuje. Čilski soliter velja zdaj 50 fr., popred 25, superfosfat pred 5, zdaj 15; kalija (ki se le na Nemškem koplje), pa še dobiti ni mogoče. Dobra podkev stane 8 fr. Domačih delavcev ni mogoče dobiti. Vlada je preskrbela Zamorce in druge Afrikane, ki pač zahtevajo dobro plačo in dobro hrano, za delo so pa malovredni.

Živine je bilo 1. julija 1916 še veliko: Konj 2,317.000, za 4% več kakor 1915, volov 479.528, za 47% manj kakor 1915, govedi 12.723.946, za 36% več, v primeri s številom koncem 1914 pa za 106% več. Prirastek je le v mladi živini, odrasle je veliko manj. Prešičev je bilo 4, 448.366; 1. julija 1915 pa 5.490.796, torej dober milijon manj. Tu se najbolj kaže, da kmetje ne zmorejo dela. Seno je treba le pokositi in posušiti, s prstnino je pa veliko opraviti, predno je za krmo pripravna.

Zadrega na Angleškem. Med angleškimi kmeti je veliko razburjenje, ker hoče vlada vse kmete, ki so bili zaradi poljskega dela oproščeni, kmalo vpoklicati. Tudi rudarjem ne dovoljuje izlepa več dopusta. Pravijo, da država vojakov potrebuje.

Težave zaradi mleka. Pri nas je velika težava z mlekom. Vedno ga je manj. Tudi na Nemškem so opazili, da še nikdar niso krave dajale tako malo mleka. Pred vojsko je dala vsaka krava na dan 7 litrov mleka, zdaj le 5 litrov. Tako je na Nemškem na dan 19 milijonov litrov mleka manj, kakor pred. Na Bavarskem je padla dnevna množina od 13,658.085 l. na 9,857.858 l. V vseh večjih mestih je padla množina skoro za polovico. — Pri nas so prav iste razmere. Mlekarnice nimajo niti polovice navadne množine mleka. Najhujši udarec za mlekarnice so bile poročila »Molkereizeitung« št. 3 l. 1916. odredbe za mleko in mlečne iz-

delke. Zdaj je na Gôr. Avstrijskem najvišja cena 24 v. za 1 liter, na Moravskem 20—28 v., na Češkem 32—40 v., za maslo 6—8 K, za skuto 66 v. do 1 K. Mlekarnice poštno delajo, zato nimajo zdaj mleka. Na Moravskem je šla pri najboljših mlekarnah množina mleka za 70% nazaj. Odredbe o najvišjih cenah so pa ostale le na papirju. Cele karavane se vsujejo iz mest in tovarniških krajev v kmetčke vasi in plačajo vse drugačne cene, kakor so najvišje. Tako so se kmetje navadili doma maslo delati in prodajati raznim prekupcem, ki plačujejo za maslo 12—14 K, za skuto 2—3 K, mlekarnice se pa morajo držati najvišjih cen. Na Moravskem plačujejo zdaj mesarji povsod žive prešiče po 8 K, meso prodajajo 12—14 K, špeh po 12 K, mast 14—16 K, ko je najvišja cena 8 K 75 v. Ali je potem čudno, če se za maslo plačajo iste cene. S tem hoče »Molkereizeitung« dokazati, da so cene za mleko prenizke, kar se tudi drugod potrjuje.

Ali je dovolj krompirja? Na Dunaju so imeli posvetovanje, kako bi za meščane dobili dovolj potrebnega krompirja. Neki večak je skušal dokazati, da mora biti na Moravskem in Češkem še silno veliko krompirja, ker se ga na Avstrijskem pridelava 90 milijonov stotov, na Moravskem in Češkem pa nad polovico te množine. Ker se zdaj ne sme iz krompirja žganje kuhati, mora biti še silno veliko tega blaga. Predlagal je, naj se vsaj pri veleposelnikih pregledajo zaloge. — Kakor se kaže, niso imeli v severnih deželah še nobenega popisa krompirja. — Prav veliko krompirja je imela tudi Galicija. Najbrž pa tam nekateri skrivaj žganje kuha, ki ima zdaj tako visoko ceno. Pri nas je bilo krompirja povsod premalo. Koliko je gospodarjev, ki so si ga od svojih ust odtrgali in ga dali prostovoljno za vojaštvo. Tudi ti so junaki.

Jara pšenica za seme. »Zavod za promet z žitom ob času vojne«, podružnica v Ljubljani prejme s Češkega par vagonov jare semenske pšenice. Pšenico morejo prejeti le v resnici potrebni kmetovalci, ki naj se takoj zglase pri svojem županstvu. Podružnica bo odajala pšenico kmetovalcem potom svojih komisijonarjev po K 54.— za 100 kg netto, franko skladišče komisijonarja. Zavod pa izrecno pripominja, da ne prevzame nikake odgovornosti za uspeh posejane pšenice.

Od »Deželnege mesa za krmila«. Krmila se bodo pošiljala občinam vselej le proti naročilom. Doslej se je pošiljala krma raznim občinam redno v mesečnih delnih množinah kakor so dopuščale zaloge. Pri tem se je pa zgodilo, da tuintam kaka občina ni hotela prevzeti poslanega krmila z izgovorom, da ga ni naročila. Vrh vse skrbi in dela je moralo deželno mesto za krmila trpeti v tem slučaju še stroške za prevožnjo in za čakanje blaga na kolodvoru. Da se vnaprej preprečijo taki skrajno neprijetni slučaji, se bodo občinam

le proti izrecnim naročilom pošiljala potrebna krmila. — Pšeničnih otrobi sploh ni v zalogi in se jih ne more oddajati. Najbrž jih nič več ne dobimo. V zadnjem času se je oddalo nekaj rženih otrobi, sedaj tudi teh manjka. Na razpolago so zdaj ječmenevi otrobi in ovseni otrobi. Bati se je, da bo tudi teh zmanjkalo. Sedaj je došla mešana krma za kokoši. Kdor jo želi naročiti, naj se požuri. Na deželo se oddaja v množinah po 50 kg naprej. Oddajajo se sedaj tudi rapsove (ogrščične) in lanene tropine, dokler bo kaj zaloge. Glede pšeničnih otrobi pa bodi še enkrat povedano, da jih ni dobiti, in da naj se občine zadovoljujejo s tem, kar je mogoče oddati.

Nadomestilo za podplate. Naravno je, da potrebuje armada izredno velike usnja in da zato trpi preskrba civilnega prebivalstva z usnjem. Treba je torej seči po nadomestilih, ki dobro služijo v zaledju, za bojne čete pa niso porabna.

Da se odpomore pretečemu pomankanju čevljev med civilnim prebivalstvom, naj bi se karmoč razširila uporaba nadomestilnega usnja, posebno čevljev s cepljenimi in lesenimi podplati; zraven naj bi se pa skrbelo, da se obnošeni čevlji popravijo.

Glede prvega je poudarjati, da se izdelujejo iz odpadkov pri vojaškem izdelovanju usnja, posebno iz takimenovanega cepljenega usnja (Spaltleder), potom lepljenja popolnoma porabni in vztrajni podplati. — Poleg tega se je pa v zadnjem času jako razvilo izdelovanje lesenih podplatov, ki se vedno izpopolnjuje. Poleg primitivnega trdega lesenega podplata, se izdelujejo upogljivi leseni podplati, ki so opremljeni z usnatimi odpadki, se napravljajo nobenega ropota, se jako udobno nosijo in nudijo dobro nadomestilo za trdne usnjate podplate.

Poleg tega sredstva naj se previdno izrabljajo stari čevlji, katerih je brezdvomno med boljšimi stanovi še veliko. Ustanovile se bodo delavnice za popravljanje starih čevljev, v katerih se bo pod strokovnim vodstvom izrabil ves material starih obutev, kolikor jo še poraben.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvio)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-
stuje po 4 $\frac{1}{4}$ ‰ brez kakega odbitka.

Gradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Zdravstvo.

Rdeča pesa — zdravilo za prehlad.

Sok, iztisnjen iz surove pese, ustavi pljučnico in bodljaje. Bolniku ga dajaj trikrat na dan po žlici in sicer takoj ko toži, da ga bode. Kuhana pesa na olju ali na zabeli, pa tudi nezabeljena, je jako priporočljiva jed za prehlajene in nahodne. Posebno ob influenci pesa dobro dene. Pri pljučnici in influenci je tudi kisel zelje na olju prav dobro zdravilo; uživa se lahko kuhano ali surovo.

Zelena je dobra jed za udnične in vodenične bolezni. Takim bolnikom devaj malo zelene v druge jedi; napravi jim pa tudi večkrat zelenino solato ali juho. Ob hudih bolečinah udnice pa kuhaj zeleno na mleku in rabi mlačne obkladke.

Buča in korenje so zdrava jed za jetične, nadušljive, jeternične in vodenične; posebno za hud kašelj. Bučo uživaš pripravljeno kot juho, mezgo, prikuho ali ocedek. Je silno lahka hrana, ki jo prebavi tudi najbolj slab želodec; ne sme pa za bolnike biti pripravljena na hudem kislu. Bučine peške stolci in namoči v vodi, osladi in daj večkrat te pijače vročnim. Mora se napraviti vselej sproti, ker se hitro skisla. Take pijača se napravi tudi iz češpljevih koščic. Bučine peške so znano domače zdravilo ob vodenici.

Korenje je tudi glistavim in opešanim otrokom in odraslim zdrava jed. Pari se lahko na masti ali pripravi kot juha. Za gliste se uživa surov sok. Za pljučne in prsne bolezni je najbolje, da zriblješ korenje in mu iztisneš sok in ga skuhaš s sladkorjem. Surovo nastrgano korenje izčisti uljesa in zdravi raka.

Krompirjeva jed škoduje vodeničnim, jetičnim in nadušljivim, ker jih napenja in jim ne da potrebnih snovi za prehrano. Najbolj zdrav je pečen krompir.

Listek

Divja Barbka.

(Božena Némecova. — Posl. A. Z.)

(Dalje.)

Po kosilu, ko je gospod župnik malo zadremal, se je izmuznila Lizika iz sobe in pohitela k Barbki. Bila je vsa razjokana in preplašena. Strastno je objela Barbko in se zopet razjokala.

»No, le mirna bodi!« jo je tolažila Barbka. »Samo ako tega pritlikavca ne bo več k vam — in bi bil človek brez vsakega poštenja in brez sramežljivosti, če bi prišel — vse drugo bo pa zopet dobro.«

»Ali ti, revica, boš danes v mrtvašnici; ah, moj Bog, jaz ne bom imela miru!«

»Ej, to naj te čisto nič ne vznemirja! Ne enkrat sem spala tik samega pokopališča in ga imam itak cele dneve pred no-

som. Le ti počivaj mirno! Prosim te samo, sporoči očetu, naj ne bodo zame čisto nič v skrbeh, Lišaja pa naj privežejo, da ne priteče k meni. Jutri šele ti opišem ves dirindaj, kako sem oskrbnika prestrašila; to se boš smejala! Morda dobiš kmalu poročilo od gospoda Oroslava. Kadar pa ti, ljuba Lizika, odideš odtod, ali mene pustiš tukaj?« je otožno vprašala Barbka.

Lizika ji je prisrčno stisnila roko, šepetajoč: »Priateljici bova za vselej!« Nato je odšla; Barbka je pa popevala in bila popolnoma mirna. Ko se je zvečerilo, pride ta cerkovnik in ponočni čuvaj, da jo odpelje na pokopališče. Pepca ji je namignila, naj poprosi gospoda župnika; sama se je hotela tudi zanj potegniti. Ali Barbka ni hotela razumeti; in ko je gospod župnik pripomnil, da bi se ta kazni s prošnjo lahko izpremenila, je stresla Barbka kljubovalno z glavo rekoč: »Ko ste blagovolili tako razsoditi, da sem vredna kazni, bodi! Sprejem jo!« in šla je z možakoma.

Ljudje so tekli iz hiš vun; nekateri so jo pomilovali, drugi so se šalili, ko je korakala mimo v mrtvašnico; ali Barbka se ni

se je vrstila druga za drugo; v duhu je objemala lepo Liziko in naposled ji je domišljija izčarala na gozdni stezi visokega, plečatega moža, odločnega obraza, v lovski obleki. Ali končno se je obrnila od line, molče je zasukala glavo, zakrila si z rokami obraz in se zgrudila globoko vzdihnivši na tla. Jokala je in molila. Pomirjena je vstala in hotela leči na mrtvaška nosila, ko naenkrat pri oknu zalaja pes in se oglasi debel glas:

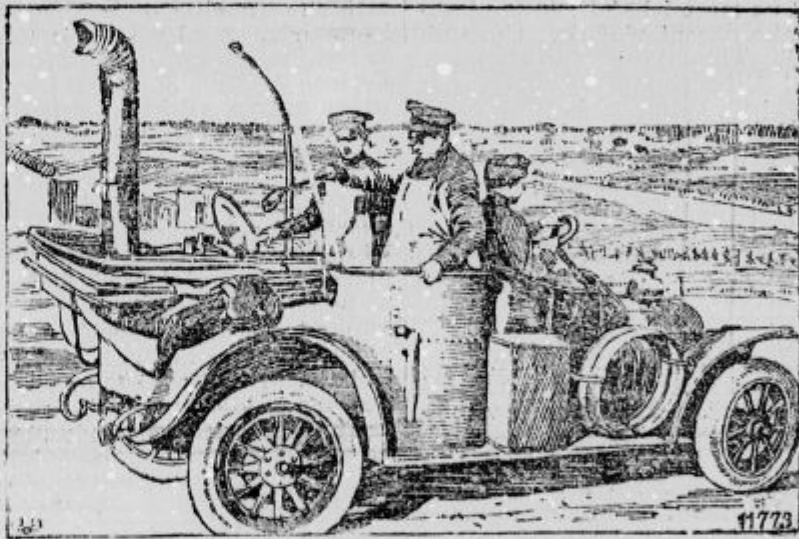
»Barbka, ali spiš?« Bil je oče in zvesti varih Lišaj.

»Ne spim, oče, ali trudna sem že. Čemu ste sem prišli? Saj se nič ne bojim.«

»Je že prav, Barbka, le spavaj; pa jaz bom spal tudi tukaj, saj je topla noč...« — Oče in Lišaj sta se vlegla pod okence. Počivala sta mirno do jutra.

Zjutraj, ko se je začelo daniti, je prihajal sem po gozdni stezi neki mož v lovski obleki. Jakec ga je večkrat videl hoditi po gozdu in po dolini, ni pa vedel, kdo bi bil.

»Kaj pa tu delate, Jakec?« je vprašal lovec, ko ga je došel.

Vojna kuhinja v avtomobilu. — Kuharji so ruski ujetniki.

brigala za nobenega in šla veselo k pokopališču, ki je bilo kraj gozda, ne daleč od občinskega pašnika. Moža sta odprla majhno kamrico, kjer so bile zložene mrtvaške krste in sta ji želela: »Ljubi Bog te tukaj obvaruj!« ter sta odšla na dom.

Iz mrtvašnice je bila majhna lina; velika kakor dlan, ki se je skozenj moglo videti v dolinico in gozd. Barbka je pristopila k lini in dolgo, jako dolgo gledala vun. Gotovo so bile otožne njene misli, ki so ji rojile po glavi; kajti solza za solzo se je utrinjala iz lepega očesa na opaljeno lice. Luna je plavala višje in višje, v vasi so ugašale luči druga za drugo, tišje in tišje, je bilo naokoli. Preko grobov so polegale sence visokih jelk, ki so rastle ob zidu pokopališča; nad dolinico so plavale rahle meglice. Le lajanje psov v vasi je motilo nočno tišino. Barbka se je ozrla na materin grob in prvičrat je čutila vso bolest zapuščenosti, prvičrat ji je prišlo na misel: »O ko bi, draga mati, ležala rajši tukaj poleg mene!« — Misel je rodila misel, slika

»Eh, gospod, moja hčer so mi tu zaprli črez noč, na nisem imel doma miru.«

»Barbko? — Za božjo voljo, kaj pa se je zgodilo?« vpraša z začudenjem lovec.

Jakec mu ob kratkem razloži vso zadevo. Lovec zarentači, sname puško z rame, gibčno preskoči zidovje pokopališča, privzdigne z močno roko vrata mrtvašnice in stopi pred Barbko. Močan hrup jo predrami. Videč lovca pred seboj, misli, da še sanja; od zadrege še odzdraviti ni mogla.

»Ne čudi se, Barbka, da sem tako pri-lomastil semkaj. Bil sem v službi in hodil tu okoli; opazi! sem tvojega očeta in izvedel, kaj so storili s teboj. To me je pogrelo. Brž pojdi proč iz tega mrtvaškega vzdušja!«

»Nikar, gospod; ostanem tukaj, dokler ne pridejo pome. Lahko bi djali, da sem zbežala. Saj mi tu ni bilo hudo,« se je obotavljala Barbka.

»Potem pokličem očeta in ostaneva tukaj obadva,« pravi lovec in pokliče Jakca preko ozidja. Jakec je potem tudi sple-

zal črez zid in prišel k Barbki; Lišaj pa ni vedel, kaj bi počel samega veselja, ko je zopet videl Barbko. Ko si je Jakec natančneje ogledal, kje je Barbka spala, bi se bil kmalu razjokal; da zakrije solze, je stopil na grob svoje rajne žene. Lovca se je vse del na mrtvaška nosila, Barbka se je pa igrala z Lišajem; zardevala je in obledevala obenem in srce ji je utripalo bolj močno kakor ponoči, ko je bila čisto sama v mrtvašnici.

(Dalje.)

Ženitnina.

»Predpust je tu, ženitve čas, doma dekleta čakamo; ni ženinov, pa plakamo. Kdaj vendar pridete po nas? — Dekleta nič ne plakajte, mi pridemo, počakajte! Oj niste še pozabljeni, dekleta naša ljubljena; in srca vam obljubljena ne bodo ne ugrabljena od tujih rok. — In če jih kdo, ugrabi vam jih — smrt samo! A nišo časi zdaj združiti; oh, dnovi bridke so ločitve! Dokler razsaja bojni grom, dokler nas rabi mili dom, v nevarnosti je domovina, čakati mora ženitnina! — Mi vašo žalost čutimo; a čas je blizu — slutimo — da spet vam v roke sežemo, se z vami večno zvežemo! Oj pridi skoraj blažen čas, za nas presrečen in za vas! A letos kliče mili dom na ženitnino v bojni grom!

Kar nekda smo prisegali, do konca bomo i držali; veselje srečo tvegali nevesti naši skupni, zali! Tej naši ljubljene nevesti smo v sreči in nesreči vestili. — Kako bogata je in zala, kako jo naše srce ljubi! Po vseh deželah gre nje hvala, zato jo tudi tujec snubi. A mi mu jo ne prepustimo, nikoli ne, dokler živimo! Še naši meči so ostri, in trde naše še pesti! Naj stane nas življenje, kri — nikdar je tujec ne dobi! — Predpust je tu, mi rajamo, ženitev ž njo obhajamo! A ženitnina je krvava, družici naši — čast in slava; drugova sta pogum, junaštvo in svatje — vztrajnost, moč, so-

vraštvo

do tujca, ki lasti si njo, ki naša je in naša bo! Top gode nam in puška vmes podžiga na krvavi ples. Sam svetli car je starejšina; zares, vesela ženitnina! — Bog živi te nevesta naša, smrt tujcu, ki po tebi vpraša — ti naša mila — domovina!

Vide.

Tedenska pratika.

Četrtek, 15. febr.: Sv. Favstin in Jovita, muč. († 120.) — Sv. Ildefonz, škof. († 669.)

Petek, 16. febr.: Sv. Julijana, dev. — Sv. Fruktuoz, muč. († 259.)

Sobota, 17. febr.: Sv. Anastazij, muč. († 628.) — Sv. Flavijan, († 449.)

Nedelja, 3. predp., 18. febr.: Evangelij pripoveduje o slepcu, ki ga je Jezus ozdravil. — Sv. Simeon, škof in muč. († 107.) — Sv. Flavijan, muč. († 449.)

Ponedeljek, 19. febr.: Sv. Konrad, sp. — Sv. Viktor, muč. — Sv. Julijan, sp.

Torek, pustni, 20. febr.: Sv. Janez Miloščinar. († 619.) — Sv. Eherij, šk. († 743.)

Sreda, 21. febr.: Pepelnica. Sv. Maksimilijan, škof. — Sv. Efrem, diakon. († 380.)

Solnce vzhaja ob 7. u. 7 m., zahaja ob 5. u. 22 m.

Luna: mlaj 21. febr. ob 7. u. 9 m. zveč.

Sv. Anastazij.

(† 628.)

Pota božje previdnosti so čudovita, to dokazuje tudi življenje sv. mučenca Anastazija. Leta 614. se je perzijski kralj Kozroes polastil Jeruzalema, obenem je pa uplenil pravi križ Jezusov, ki ga je bila cesarica sv. Helena našla na mestu, kjer je bil Jezus križan ter ga dala postaviti v cerkvi božjega groba kot dragoceno svetinjo. Anastazij je bil vojak v perzijski vojski in pogan. Čudno se mu je zdelo, čemu je dal kralj Kozroes odvesti les križa. Poizvedoval je in poizvedoval. Slednjič mu je nekdo pojasnil in pripovedoval o božjem Zveličarju, ki je na tem križu trpel in umrl, da nas je tako rešil in napravil z nebeškim Očetom. To je Anastazija globoko ganilo. Poslovil se je od vojaškega življenja ter prepotoval vso Sirijo, da bi se поближе seznanil s krščanstvom. Pogled na slike v cerkvi mesta Hieropolis, ki so predočevale trpljenje mučencev Kristusovih, ga je tako prevzel, da se je dal krstiti. Živel je nato v samotni blizu Jeruzalema. Zaradi praznoverja, ki mu je bil poprej vdan, je bil pogostokrat vznemirjen in potr, tako da si je želel s smrtjo za Kristusa vse poravnati. Njegovo hrepenenje, ki je prihajalo iz ljubezni do božjega Zveličarja, se je uresničilo. Ko je obiskoval svete kraje po Palestini, je prišel tudi v Cezarejo, kjer je karal in grajal perzijske čarovnike. Vrgli so ga v ječo. Tu so vse poskusili, da bi ga odvrgli od Kristusa. Ponudili so mu prostost, če se odpove krščanstvu; ko nič ni izdalo, so ga tako topli in bičali, da mu je meso odpadalo; toda ostal je stanovit. Slednjič so ga umorili ter njegovo meso vrgli pred lačne pse, ki se ga pa niso doteknili. Preden je umrl, je pro-

sil, da bi mu dovolili iti še k sv. maši, kar se mu je ugodilo. Umrl je na dan, ko je jeruzalemski kralj od Perzijanov zopet priporil križ Jezusov in ga slovesno postavil v cerkev božjega groba. (Povišanje sv. križa.)

Odlučujočega dobrodejnega in bol lajšajočega učinka so masaže hrbta s Fellerjevim krepilnim rastlinskim esencenim fluidom z zn. »Elsa-fluid«. Človek se dobro počuti, ako med masažo z »Elsa-fluidom« zginajo vse bolečine in se topla kri zopet popolno in močno pretaka po dotičnih delih telesa. »Elsa-fluid« se ne da nadomestiti z nobenim drugim vibalnim sredstvom. Predvojnne cene. 12 steklenic pošlje franko za le 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 16, Hrvatsko. Številne zlate svetinje in zdravniška priporočila. Istotako odvajalne »Elsa-kroglice«, 6 škatel stane 4 K 40 v franko.

Mi smo kranjski Janezi!

Vi vprašate, kedo smo mi —? No, mi smo kranjski Janezi! Kjer gleda oče naš Triglav tja dol do sotliških nižav, kjer Save, Krke, Kolpe val polje polji slovenskih tal, tam dom je naš, tam naša kri: Mi smo slovenski Janezi!

Najem ljubljanskih se potle, napjem s trških se gorje; in pravijo: Pogled, junaki! da malokje dobi se tak; kot jelka raven in visok, širok in gibčen v pleča, v bok! Da, taki smo junaki mi! Nevstrašni kranjski Janezi!

Gališka mesta govoré in polja, gozdi in vodé, Karpati glasila pravijo, kak Janezi podavijo sovraže ročno mahoma, podeč se v boj aestraboma; ne straši smrt, ne plaši kri, — vse strejo kranjski Janezi.

In to v tirolskih je gorah in pa na Krasi skusi Lah, ko silil v našo je posest, kaj kranjskih Janezov je pest! — In cesar sam je videl to in hrž ukazal je tako: Ta polk, ki se ne straši nič, Ta hodi polk »Cesarjevič«!

Pohlep, entente je vihar zažgal pustošenje, požar. Naš cesar ima pa ozir, ententi je ponudil mir. — A oni nočejo miru —. Mi Janezi pa brez strahu orožje v roke, meče v pest: Po glavi! — kdor če nam v posesti!

Naš boj pravičen je in svet — Namen sovragov pa je klet! To priča jezer naših zmag. — Svetá ne boš dobiš sovrag, kjer dedje naši slavni spé, kjer malčki naši nam zoré. Dežela ta naš rodní kraj, krvi je naše last in raj!

Da, cesar, zate v smrt in boj vsikdar pripravljen polk je Tvoj. Polk čuval bo svoj slavni dom, junaško hitel v bojni grom kot zvest Slovenec-Avstrijan nad vrage gomovini v bran! Bog živi! Cesar slavljén! Takšni smo kranjski Janezi!

A. Hribar.

Osebe, ki imajo dobre zveze v krogih obrtnikov, velikih trgovcev, trgovcev in poljedelcev, se sprejmejo kot potniki ali krajevni zastopniki za prodajo zelo dobro idočega blaga pri tvrdki Hugo Polak, uvoz in izvoz, Kralj. Vinogradi, Jungmanova c. 33.

To in ono.

Čudna navada pri konjski kupčiji. Ako proda Arabec konja, mora izročiti kupcu posebno potrdilo ali garancijo, da je žival res dobre vrste. To potrdilo ima včasih tako obliko in vsebino, kakor bi bila kaka sveta listina. V dokaz naj bo prevod nekega takega pisma:

»V imenu vseomočnega in dobrotljivega Boga, Hvala Gospodu vsega stvarstva, Slavljen bodi najimenitnejši vseh prerokov, vsi njegovi potomci in prijatelji! Slavljen bodi Bog, ki vlada nebo, ki je ustvaril ptice, konje in vse žive stvari... ki je dal možu v srce ljubezen do žene, do otrok in do polnokrvnih konj. Pleča tvojega konja, o človek, pomenijo slavo, njegov drob — so skriti zakladi, njegovo rezgovanje prepodi satana. Vse to je napovedal o konju prerok (Mo-kamed) sam... In slednjic se s tem potrjuje, da je koblica, prodana gospodu Fulano de Tal, sinu slavnega španskega rodu, žival najčistejše krvi, plemenite Koheylan-pasme, da je pet let stara, ima malo zvezdico na čelu in da ima na sprednji desni nogi belo liso.«

To spričalo je bilo spisano na ime kupca petega dne svetega meseca Ramazana l. 1302. — Podpisal Ahmed.

»Pa ne s hrbltom.« V Galiciji povabi neki odličen veleposesnik na obed med drugim tudi nekaj častnikov. Soba je bila pošteno zakurjena. Mlad poročnik dobi sedež prav blizu peči, ki mu je karmoč ogrevala hrbltišče. Nekaj časa se pre-ma-guje in vztraja; slednjic mu je pa le preveč, zato reče služabniku, naj prinese leseno steno, da ga ne bo opeklo. Gospodar, ki ni mogel vztrpeti, da bi ne bilo v njegovi hiši vse v redu, zakliče: »Vojak mora tudi v najhujšem »ognju« vztrajati!« — Čast-nik odgovori: »Pa ne s hrbltom in ne pri pečli«

Zahvala.

Za obilo dokazov srčnega sočutja povodom smrti našega iskrenoljubljenega, dobrega in skrbnega so-proga, očeta, tasta in deda, gospoda

Matija Rant

načelnika, c. k. poštarja v pokoju itd.

izrekamo tem potem neizpolnjenim željam.

Prav posebno zahvalo smo dolžni izročiti vli-g. župniku Petra Hauptman za v srce segajoči govor v cerkvi, velečastni duhovščini za spremljevanje in to-lašbo, ki smo jo v boleznih in smrti ljubelega očeta prejeli, gg. častnikom, na čelu z g. r. mojstrom dr. Beek, gospodičnam učiteljicam in šolski mladini za korporativno udeležbo pri pogrebu, blag. gospodu dr. Sartori za vso obilno skrb v boleznih, slavnim Mie-karskim zadrugi in Gasilnemu društvu za lepe daro-vane vence, vsem sponzorom Dobročnikom, ki so blagomu pokojniku na ta ali oni način lajšali njegovo dolgotrajno bolezen, sev tako obilnem številu od njega poslovlili in mu s svetlim okrasili kredo, ter končno vsem, ki so spremili nenadomestljivega rajnika k njegovemu zadnjemu počitku.

V av. voljo neskončno molitega Boga vdana

rodbina Rant.

Kuharica, srednje starosti in z dalj-šimi spričevali se sprej-me po dogovoru. — Ponudbe na

F. S. Škabar, Višnjagora.

SKRIVALNICA.

Hribolazcev je velikol! Glej na to-le lepo sliko, pa takoj boš našel fanta, ki po rovtarsko se »gvanja«. V družbi večji je do koč pravi prikorakal. Vroče mu je; čaka zdaj še druge, da priznajo mu zaslu-gne urne pete, hitre hoje. Kam je zleknil ude svoje?

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 7. februarja: 76, 56, 71, 83, 58.

Dunaj, 10. februarja: 39, 78, 55, 13, 38.

Fellerjev blagodejni, oživiljajoči fluid iz rastlinskih esenc z zn.

„ELSA-FLUID“

odstranja

bolečine v členkih

Predvojne cene: 12 steklenic 6 kron prosto poštne, lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza-trg 16 (Hrvaška). — Čez 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil.

Na nekem posestvu na Gorenjskem || sprejme **begunska družina.** Mož in žena bi oskrbovala živino. Imela bi stanovanje in drva in še eno njivo zase. Plačilo po dogovoru. Če ima družina večje otroke, bi dobili čez leto tudi delo. Ponudbe sprejme oskrbnišče v Črniem, pošta Dob pri Ljubljani.

Islandski

Caraghee - mah

služi za pripravo nadomestka jedil-nemu olju; ta nadomestek ne vsebuje oljne maščobe, po okusu pa ga na-domešča in je zdravju popolnoma prikladen.

Zavitek mahu za pripravo 1 l tega nadomestka velja K 1' - ali v boljši kakovosti . . . . . K 1'30 zavitek za 2 litra nadomestka boljša kakovosti . K 2'40

Dobi se pri **M. Špenko** v Ljubljani, Kopitarjeva ulica, kakor tudi že pri-pravljen tekoč nadomestek olja za takojšno uporabo 1 liter K 2'— (Tekoč nadomestek olja se po pošti ne pošilja.) Poštna naročila in de-narne pošiljatve naj se pošiljajo na **IVAN DEŽMAN, LJUBLJ. Kopitarjeva ul. 6**

Sprejme se takoj mizarški vajenec star 14—15 let! poštenih stari-sev pri g. Jan. Miharju, mizarškem mojstru, Staneče 21, p. št. Vid nad Ljubljano. 342

Priporočam trpežne, cene

vojne čevlje

prikupna oblika, iz črnega gove-jega usnja z lesenim podplatom.

Na željo pošljem cenik.

Solidni dobro uvedeni zastiopniki se sprejmo.

308 **Rudolf Foukal**
Krnov-Jägerndorf, Avstr. Slezija.

Strojno in cilindrsko olje

za vseh vrst podjetja in vsake vrste

maža za vozove

vaselin

350

krema za obutev

tehnične potrebščine

najboljše blago, dobavlja točno

uvozna **trrdka** izvozna

HUGON POLAK, Kral. Vinohrady

Telef. 5495. Jungmanova ulica 33. Telef. 5495.

SIROLIN

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, **influenca.**
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivci, katerim Sirolin znatno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobri v vsaki lekarni K. 4.-

Deteljno seme,

suhe gobe, kumno, janež, repno, korenjevo, razna travna in druga domača semena, kakor tudi prazne vreče kupuje Sever & Urbančič, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 3045

Zamaški.

Zamaški od šampanjskih steklenic, stari rabljeni, vendar ne zdrobljeni, komad po 25 vin, rablj., celi stari zamaški velikih steklenic in sodov po K 4-50 kg. novi zamaški po K 12—kg. Kupi jih lahko v poljubni množini: Jan Wischna, Bärn-Andersdorf 37, Šev. Morava. (Žel. post. ob avstr. državni železn. proti Olmütz-Krnov.) Poslji se lahko po pošti ali po šlesem. po povzetju. Vprašati ni potreba, pač ta se mora po dopisnici naprej naznaniti vsaka povzetna pošiljatev.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo „rujavo mazilo“. Mali lonček K 1.60, veliki K 3.— porcija za rodbino K 9.—. Z uporabljenim nevodilom se naroča pri: 158 Dr. B. Fleischer-Kronen - Apotheke, Raab (Győr), Ungarn

Kupi se več sežnje

trdih drva

Ponudba s ceno za blago postavljeno na domači kolodvor, sprejme uprava »Domoljuba« pod označbo »Šurjava«.

Sijajna bodočnost

je zagotovljena novim srečkam avstr. rudečega križa in turškim srečkam! Nakup teh izbornih srečk pomenja najpametnejši način varčevanja in prinese v srečnem slučaju

veliko bogastvo!

Srečke imajo trajno denarno vrednost in mora vsaka zadeti. Svoja vsakoletnih glavnih dobitkov znaša čez

dva milijona kron!

Pogoji za nakup teh srečk so tako ugodni, da si jih zamore vsakdo z lahkoto nabaviti.

— Zahtevajte brezplačno pojasnilo! Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

100 litrov domače pitance

ovce, slastna in znojna seča si lahko vsaki sam napiše z malimi stroški. V naboji so: ananas, jabolčnik, gromadice, malinice, muskatni hr. ševce, poprovi metvice, pomarančice, pravečevce, višnjeve. Neuspeh ide! Tu sam pizna se lahko pizna pizna blizna. Poznam tudi večja mesta rum ali zgornja. Sestavljena iz pit. navod. stanice 10 K. trauko po povzetju. Za ekonomije, izvirne, voja gospod., delavce ito., naprečen vrod., kor to delavca sveži in se upani in njegova danim nič ne trpi Jan. Grolich, Engel-Dragerie, Brno 641, Moravsko

Avtomatična past

za podgane K 5.80, za miši K 4.00, lovi brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 3.70. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poštšina 80 v. Izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III., Neulingg 26-L

Jaz Ana Csillag

s svojo 185 cm dolgimi crškami Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi postade, in sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rasti in nejevanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rasti brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blesk in polnost, in jih varuje pred prezgodnjim os. venjem do najvišje starosti

Lonček po K 6.—, K 10.— in K 15.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzetjem ali denar naprej iz Iznice, kamor je naslovljati vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je mojsirsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte zastonj in poštine prosto.

Zlato uro zastonj!

Natančneje v krasnem ceniku, ki se pošlje zastonj in poštine prosto.

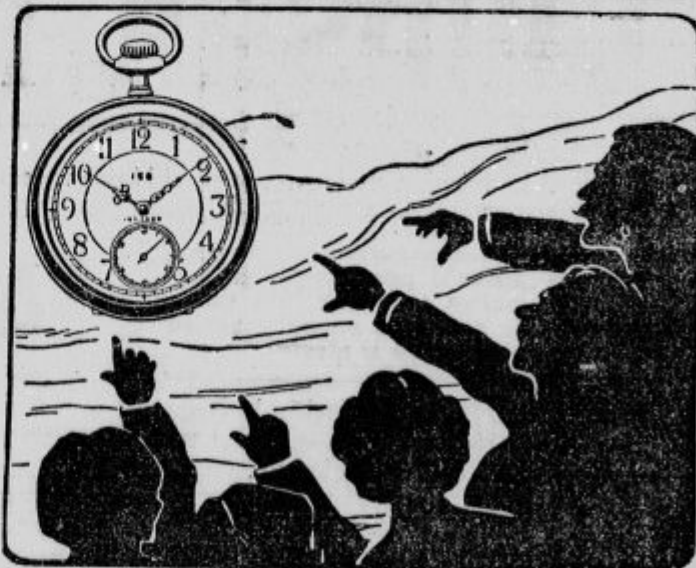
Tako sodijo vse širanke. Tisoč takih pisem Vam lahko pokažem.

Po letih še ni popravila potrebna.

Moji znanci so zelo iznenadeni, da ona kovinasta ura, katero sem pri Vas kupil K 4.10, še ni bila popravljen in gre vedno dobro. Pošljite mi sedaj ravno tako za mojega nečaka. Vsoto K 4.16 pošljem istočasno po poštni nakaznici na Vas.

Vas najlepše pozdravljam Skaričev pri Krapini. Franc Milarič, pos.

Vse ure so natančno preizkušene!

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lastna protokotirana tovarna ur v Švic.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

Dojna zapustna ura

različno vzor. in ro-
dov. Nihil ali jeklo K
12 - 16 - 20 - 24 - 28 -
svetlin. kazal. K 15 -
70 - 84 - v srebr. okr.
K 18 - 24 - 32 - 36 -
svet. kaz. K 30 - 36 -
srebr. sap. ura na elast.
K 30 - 36 - 40 - 44 K.
zlata zapustna ura na
elast. K 100 - 120 -
140 - 160. Silovito plemenito
dovoljena ali denar nazaj.

jamstvo. Poljita po povzetju. Nihak vrtiko! Zamena
dovoljena ali denar nazaj.

Prva tovarna ur JAN KONRAD

e. in kr. dvorni zlatnik Brox št. 1555 (Česko)
Na željo se vankomur zastoj pošlje moj glavni cenik,

Cajni izvleček

vino, žganje, vermet dobavlja
150 H. MORITZ, BELJAK

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

reg. strovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega.
Zunanji vlagatelj so za poši-

4 1/2 %

ljanje denarja na razpolago brez-
plačno položnice postne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven
odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžirska
posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poročstvu.
Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša koncem I. 1915 K: 519.848.40. Deležnikov je bilo kon-
cem I. 1915 1924 s 15.615 deleži, o jamstvene glavnice za 6.089.350 K.

Nacelstvo

Predsednik: Andrej Kalan, prebit in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

B. Bemec, e. kr. profesor v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Član: Ivan Dolenc, e. kr. profesor v Ljubljani; Zajo Albin, e. kr. rad. oficijal v Ljubljani; Anton Kralj, taj-
nik Zadrugne zveze v Ljubljani; dr. Merhar Alojzij, gimn. profesor v Ljubljani; dr. Jakob Mohorčič, odvet-
niški kandidati v Ljubljani; dr. Fran Zajec, odvetnik v Ljubljani; Ivan Šušnik, stolni kanonik v Ljubljani;
Anton Šušnik, e. kr. g. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, od etnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik,
prof. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, e. kr. gimn. prof. v Ljubljani; Ignacij Zapletnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kršič, e. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Član: Anton Čadež, katehet v Lju-
bljani; K. Gruber, e. kr. in rad. oficijal v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; Avguštin Zajec, e. kr.
rad. revizent in profesor v Ljubljani.

Zastoj in noštnine presto

dobivati naže-
ljo mo glavni
katalog a ca.
400 slikam ur,
srebrnine, zlat-
nine, posiljenih
in briv. predm.
Sol. in k. neurt.

Violine po K 12, 14, 16, 18,
22, 26, 30, 34, 38, 42, 46, 50, 54,
58, 62, 66, 70, 74, 78, 82, 86,
90, 94, 98, 102, 106, 110, 114,
118, 122, 126, 130, 134, 138,
142, 146, 150, 154, 158, 162,
166, 170, 174, 178, 182, 186,
190, 194, 198, 202, 206, 210,
214, 218, 222, 226, 230, 234,
238, 242, 246, 250, 254, 258,
262, 266, 270, 274, 278, 282,
286, 290, 294, 298, 302, 306,
310, 314, 318, 322, 326, 330,
334, 338, 342, 346, 350, 354,
358, 362, 366, 370, 374, 378,
382, 386, 390, 394, 398, 402,
406, 410, 414, 418, 422, 426,
430, 434, 438, 442, 446, 450,
454, 458, 462, 466, 470, 474,
478, 482, 486, 490, 494, 498,
502, 506, 510, 514, 518, 522,
526, 530, 534, 538, 542, 546,
550, 554, 558, 562, 566, 570,
574, 578, 582, 586, 590, 594,
598, 602, 606, 610, 614, 618,
622, 626, 630, 634, 638, 642,
646, 650, 654, 658, 662, 666,
670, 674, 678, 682, 686, 690,
694, 698, 702, 706, 710, 714,
718, 722, 726, 730, 734, 738,
742, 746, 750, 754, 758, 762,
766, 770, 774, 778, 782, 786,
790, 794, 798, 802, 806, 810,
814, 818, 822, 826, 830, 834,
838, 842, 846, 850, 854, 858,
862, 866, 870, 874, 878, 882,
886, 890, 894, 898, 902, 906,
910, 914, 918, 922, 926, 930,
934, 938, 942, 946, 950, 954,
958, 962, 966, 970, 974, 978,
982, 986, 990, 994, 998, 1000.

JAN KONRAD, e. kr. dvor.
e. h. Most (Brüx) št. 1759, Česko.

500K
vam
plačam
ako Va-
m
kurjih ošes, brač-
vic in trde kože tekem
3 dni s korenino brez
bolečin ne opravi
RIA-HALSAM.
Cena lončka s jamstve-
nim pasmanom K 150, 3
lončki K 45, 6 lonč-
kov K 650.
Kemény Kaschna
(Kassa) I., posilni predal
19 Ugrsko
100.000 zab. valnice.

Naroča te sobotnega, Slovenca

**Ako še niste,
pošljite naročnino!**

Nikakega zobobola

več, nobenih boli brez spanja. "Fides-
tals" bol pri vseh zobih kakor tudi
pri pajdovrat, reymat, zobnih bole-
znah, kter se odražajo vsa srčstva. Pri
vseh zobih derar naza! Cena K 1-50
3 tube K 4-50, 6 tub K 5-50. — Nikake
zobne praline več. Srečno bele zobe
dosežete z XIPIS zobno vodo. Takojšnji učinek. Cena
K 2, 3 stekl. K 5. KEMENY, Kaschna I. posil. pr. 12-2, 18 Ugrsko.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko
cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so po-
polnoma varno naložene, ker poso-
jilnica daje denar na varna posestva
na deželi in v mestih.

4 1/4 %

Rezeroni zakladi znašajo okroglo
kron 800.000.—. Stanje hranilnih
vlog je bilo koncem leta 1915
23 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje zavod sam za svoje vložnike, tako da
dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone
25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi
po pošti in daje za ujih vplačilo na razpo-
lago pošne položnice. Sprejema tudi vloge
na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom
posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez
nje na osebni kredit proti poročstvu ali
zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se
eskomptujejo najbolje.

